

Република Македонија

МИНИСТЕРСТВО ЗА ПРАВДА

БИРО ЗА ЗАСТАПУВАЊЕ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ПРЕД ЕВРОПСКИОТ
СУД ЗА ЧОВЕКОВИ ПРАВА

ВЛАДИН АГЕНТ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ

ЗА РАБОТАТА НА ВЛАДИНИОТ АГЕНТ И
АНАЛИЗА НА ПРЕДМЕТИТЕ И ПОСТАПКИТЕ
ПРЕД ЕВРОПСКИОТ СУД ЗА ЧОВЕКОВИ ПРАВА

ЗА 2014 ГОДИНА

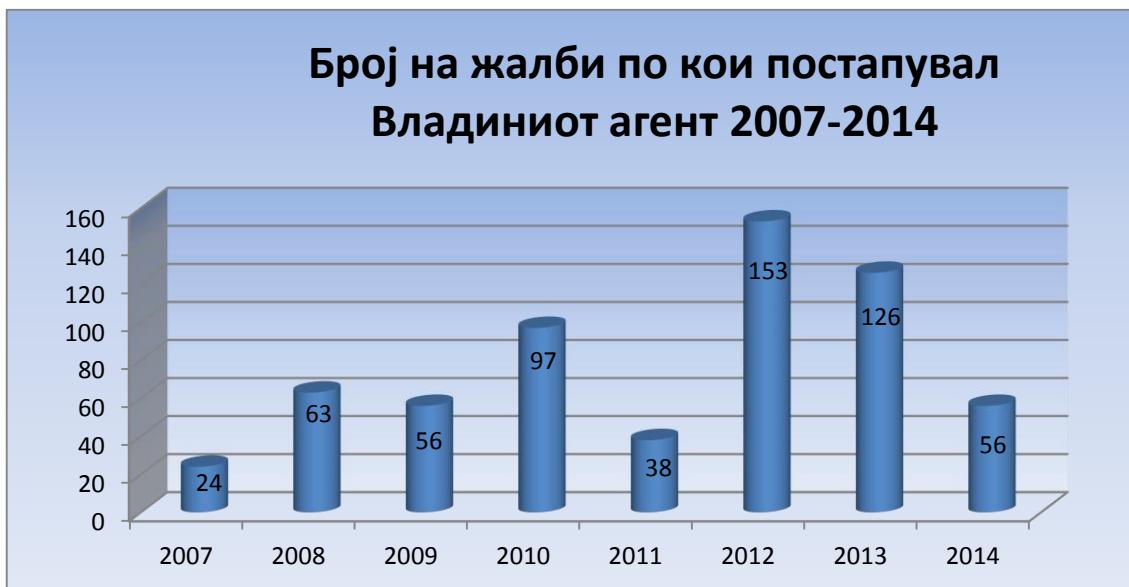
СКОПЈЕ, февруари 2015

1.ОПШТИ НАПОМЕНИ

Република Македонија ја ратификуваше Европската Конвенција за човекови права и основни слободи (понатаму: ЕКЧП) на 10 април 1997 година. Првите жалби против државата, поднесувани од страна на македонските граѓани и странски државјани, започнаа да пристигнуваат кон крајот на 1999 година.

Од ратификација на ЕКЧП во Република Македонија, а заклучно со **31.12.2014 година**, Владиниот агент на Република Македонија, постапувал по вкупно **681** предмети по поднесени жалби до Европскиот суд за човекови права (понатаму: ЕСЧП/Судот), за наводни повреди на правата и слободите предвидени во ЕКЧП од страна на Република Македонија. Од нив **56** предмети се пристигнати во 2014 година.

Графикон 1. Прилив на предмети

Од споменатите **681¹** предмети, заклучно со **31.12.2014** година **512** предмети се завршени, а во постапка пред ЕСЧП останаа активни **169** предмети.

Притоа во текот на 2014-тата година пристигнаа вкупно **61 одлуки за завршување на активните предмети против државата пред ЕСЧП** од кои:

- 9 пресуди,
- **52²** одлуки од кои

¹ Бројката на 681 го претставува бројот на предмети по постапувал Владиниот Агент со тоа што има случаи каде во еден предмет се споени повеќе апликации кои имаат различен број пред Судот, но поради природата на предметите, нивните сличности во домашните постапки и сл., Судот решил тие апликации да ги спои во еден предмет.

² Бројката 52 го претставува бројот на одлуки донесени од страна на Судот по различни основи. Некои од одлуките се однесуваат само на една апликација поднесена од едно лице. Некои од одлуките се однесуваат на една апликација поднесена од повеќе лица, додека пак поголемиот број на одлуки се однесуваат на повеќе апликации во кои се засегнати или едно или повеќе лица. Така донесените 52 одлуки се однесуваат на 117 поднесени апликации, со кои се засегнати поголем број на жалители..

- 23³ одлуки за пријателско решавање на предметите,
- 21 одлуки по еднострани декларации,
- 4 одлуки за недопуштеност на жалбите.
- 5 одлука за отфрлање од листа на предмети

Бројот од 169 предмети кои биле доставени до Владата на произнесување и се уште се во постапка пред ЕСЧП, заклучно со 31.12.2014 година, е релативен, од аспект на вкупниот и прецизен број на поднесени жалби против Република Македонија пред овој суд⁴.

Статистичките податоци на Европскиот суд по однос на приливот на предметите против Република Македонија покажува дека од 1999 година па заклучно со 31/12/2014 година пред ЕСЧП биле поднесени **4,261 предмети**.

Следува табеларен преглед за приливот на поднесените жалби против Република Македонија.

Табела 1

Годишен прилив на жалби поднесени пред ЕСЧП против Република Македонија

година	новоподнесени жалби	нови жалби распоредени пред определено тело за одлучување
1999	31	
2000	41	
2001	59	
2002	95	
2003	148	
2004	148	
2005	238	229
2006	384	295
2007		453
2008		395
2009		489
2010		399
2011	389	352
2012	354	350
2013	455	539
2014		382

Видно од табела 1, започнувајќи од 2007 година, за да се добие целосна и прецизна слика за неговата работа, Судот оценил дека во т.н. претходна/прелиминарна постапка, значаен дел од поднесените жалби отпаѓаат од разгледување од

³ Судот со една иста одлука за 7 апликанти одлучил врз основа на пријателско спогодување а за еден апликант врз основа на изјавена еднострана декларација. Истата одлука е ставена и во делот на еднострани декларации

⁴ Ова се должи на следниве причини: **Прво**, Европскиот суд за човекови права го известува Владиниот Агент само за предметите по однос на поднесените жалби за кои судот оценил дека се допуштени; **Второ**, Сознанија за предметите против Република Македонија, Владиниот агент ги добива во моментот кога Европскиот суд за човекови права, откако претходно ќе оцени дека жалбата е допуштена, истата ја доставува до Владиниот агент на Република Македонија, со барање Владата на Република Македонија да се произнесе по однос на прифатливоста и основаноста на жалбата. Овој факт претпоставува дека Владиниот агент, кој работи според процедурите на Европскиот суд, не може да располага со вкупниот и прецизен број на жалби кои се во тек пред Европскиот суд во периодот на поднесување на овој извештај, а кои потенцијално можат да бидат искомуницирани до Владата.

различни, пред и се, процесно-формални причини. Статистиката за работата на Судот се води во поглед на **жалбите кои се веќе распоредени пред одредено тело за одлучување**⁵, во рамките на организацијата на судот.

Оттука, за 2014 година биле распоредени нови **382 жалби** против Република Македонија до одредено тело за одлучување во рамките на Судот, а пред телото надлежно за Република Македонија на 31.12.2014 во работа имало вкупно **238 предмети**

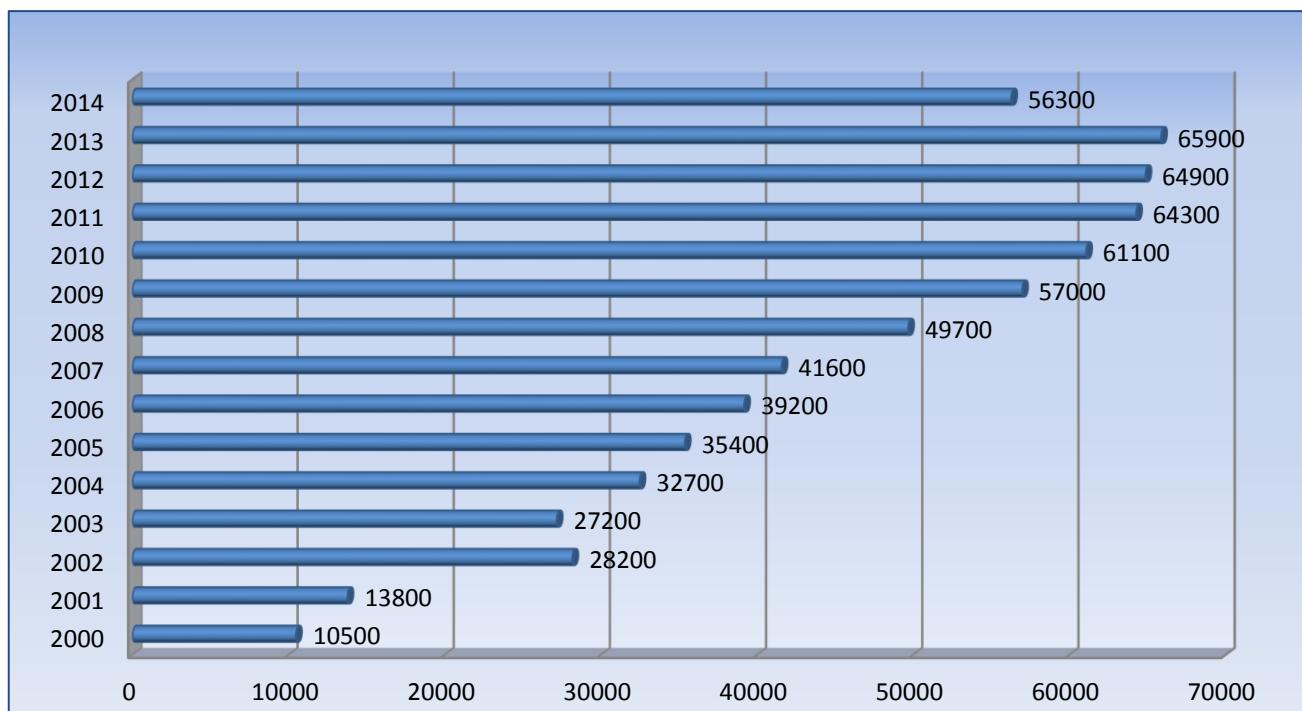
2.СОСТОЈБИ ВО ЕВРОПСКИОТ СУД ЗА ЧОВЕКОВИ ПРАВА

2.1. Број и прилив на предмети

Европскиот суд за човекови права (ЕСЧП) е соочен со зголемен број на жалби на граѓаните на Европа, кој расте од година во година. Започнувајќи од 1998 година, кога стапи на сила Протоколот 11 со кој се промени системот на Конвенцијата и пристапот до ЕСЧП, настапи висок наплив на предмети.

Бројката на активните предмети до 31/12/2014 година изнесува 69.900 предмети.

Графикон 2- Преглед на активни предмети пред ЕСЧП по години (2000-2014)

Соочен со постојаниот рапиден прогрес на бројот на жалбите, ЕСЧП во соработка со надлежните институции и тела на Советот на Европа (понатаму: CoE), во последниве

⁵ Доколку жалбата не е веднаш административно одбиена, се распоредува во еден од петте оддели на Судот, од каде жалбите се доделуваат на одлучување на Комитет (во состав од 3 судии), Совет (во состав од 5 судии) или на судија-поединец, последното, согласно реформата на Судот и стапувањето на сила на Протоколот 14 (1.06.2010)

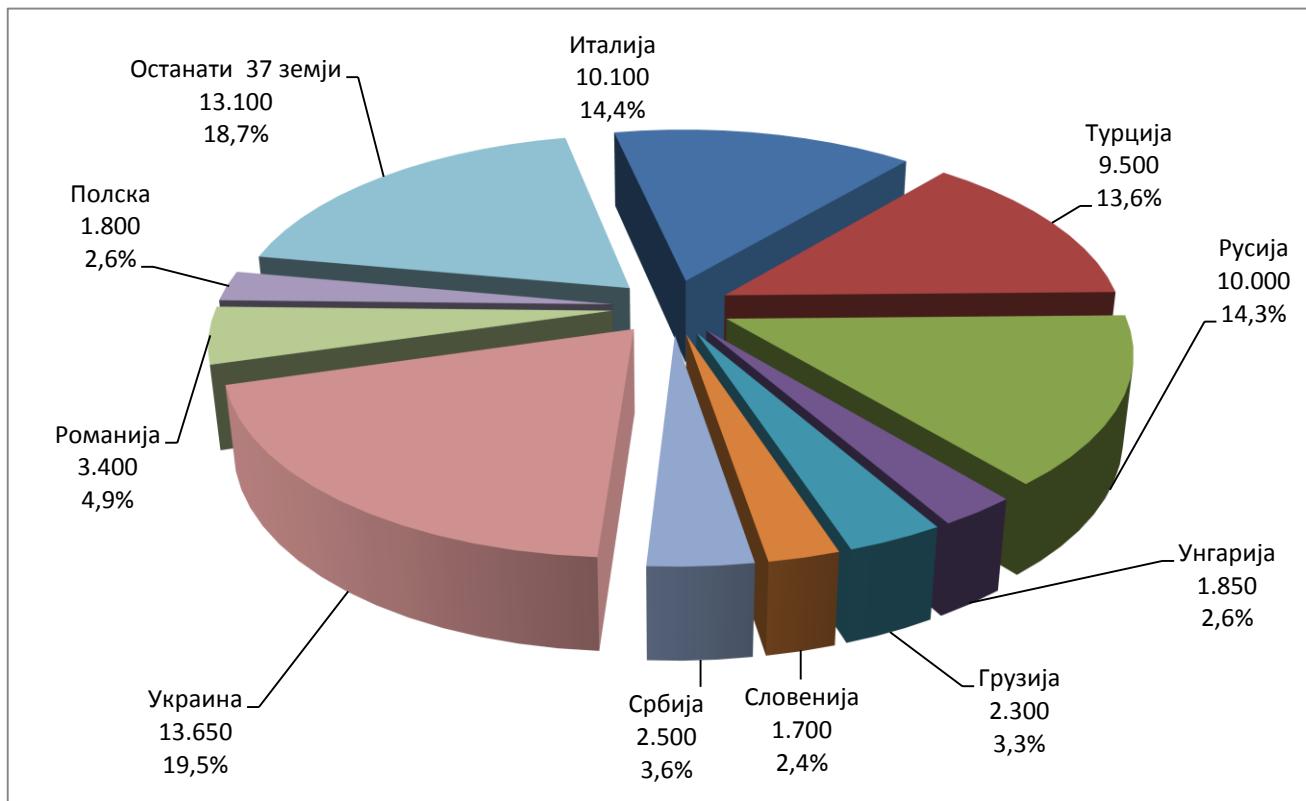
15 години откако е формиран новиот ЕСЧП, превзема мерки за реформа на Судот, и тоа, како преку измени и дополнувања на Конвенцијата, така и од аспект на измени во деловникот на Судот и процесните упатства кон деловникот.

2.2. Анализа на бројноста на предметите по земји-членки

Од вкупниот број на жалби во ЕСЧП распоредени пред определен орган на одлучување, 19.5% се насочени против Украина, против Турција 13,6%, против Италија 14.4%, против Русија 14.3%, против Романија 4.9%, против Унгарија 2,6%, против Србија 3,6%, против Словенија 2,4%, против Грузија 3.3%. Процентот на Република Македонија не е поединечно претставен туку тој е кумулиран во рамки на преостанатите 37 држави, кои претставуваат 18.7% од вкупен број на жалби.

Графикон 3

Состојба на предмети кои се во тек пред ЕСЧП по земји - членки заклучно со 31.12.2014

2.4. Пресуди на ЕСЧП со кои се констатирани повреди на ЕКЧП

Европскиот суд за човекови права во текот на 2014 донел вкупно 891 пресуди (споредбено со 2013 кога донел 916 пресуди).

И понатаму како и досега доминираат пресудите кои констатираат повреди на различни аспекти од членот 6 кој го гарантира правичното судење со повеќето аспекти од истиот, особено аспектот на судење во разумен рок.

До крајот на 2014 година, вкупниот број на активни предмети бил намален на 69,000 од вкупно 99,900 предмети кои биле активни на почетокот на 2014 година.

2.5. Реформа на системот на Конвенцијата и на Европскиот суд за човекови права во правец на зголемување на ефикасноста на работата на Судот

Соочени со огромниот број на индивидуални жалби пред Европскиот суд за човекови права, кој предизвикува сериозна штета на ефективноста и кредитабилитетот на Конвенцијата и нејзиниот надзорен механизам, и претставува закана за квалитетот и конзистентноста на праксата и за авторитетот на Судот, Европскиот суд и Комитетот на Министри при Советот на Европа, преземаа сериозни и опсежни мерки за подобрувањето на системот за ефективна заштита на човековите права и во подобрувањето во функционирањето на Европскиот суд за човекови права.

Декларацијата од Интерлакен и Акцискиот план одредија конкретни мерки кои се преземаат на неколку нивоа – на национално ниво, на ниво на Комитетот на министри, како и од страна на самиот Суд, а со цел да се постигнат посакуваните подобрувања и приспособувања од кои, најмногу полза ќе имаат европските граѓани. Декларацијата од Интерлакен и Акциониот план усвоени во 2010 година, потврдија дека националните органи – владите, судовите и парламентите мора да имаат фундаментална улога во гарантирањето и заштитата на човековите права на национално ниво.

Во Измир Турција на 26-27 април 2011 година за време на Турското претседателство со Комитетот на Министри при Совет на Европа беше одржана Конференција.

Конференцијата во Измир имаше три основни цели во контекст на обезбедување на ефикасност на супервизорската машинерија поставена од страна на Европската конвенција за човекови права како и одржување на динамика во напорите да се постигне ова. Првата беше да се направи прелиминарна проценка на влијанието на Протокол бр 14. Втората, да се направи преглед односно проценка на она што е постигнато со процесот на реформи започнат со конференцијата Интерлакен во февруари 2010 година, а третата да се рефлектираат понатамошни идеи за остварување на таа реформа.

Во април 2012 година во Брајтон, Обединетото Кралство, се оддржа нова конференција на која се дискутираше за подобрување на системот на Конвенцијата за заштита на човековите права. Од страна на државите членки беше усвоена заедничка декларација со која беа утврдени правците за понатамошни реформи на Судот.

Во текот на 2013 година беа донесени два нови протоколи, Протокол 15 и Протокол 16, на Конвенцијата.

Имено, со Протоколот 15 се прави измена и дополнување на Конвенцијата, со што се воведува упатување на принципот на супсидијарност и доктрината на “маргината на уважување”. Со него, исто така се намалува рокот во кој апликантот може да поднесе апликација до Судот. До сега тој рок беше 6 месеци од денот на достава на последната домашна конечна одлука. Со стапување на сила на Протоколот 15 тој рок ќе биде 4 месеци.

Протоколот бр 15 ќе влезе во сила веднаш штом сите држави потписнички на Конвенцијата ќе го потпишат и ратификуваат.

Со Протоколот бр 16 им се дава можност на највисоките судови во државата – потписничка, да бараат од Судот советодавни мислења за прашањата поврзани со толкувањето или примената на правата и слободите утврдени во Конвенцијата или протоколите. Највисокиот суд, може да побара советодавно мислење само во контекст на предметот кој се води пред него, со што треба да ги истакне причините поради кои бара такво мислење, како и да ја овозможи фактичката и правната позадина на предметот. Мислењето добиено од страна на Судот за највисоките судови во државите – потписнички не е задолжително.

Покрај двата протоколи, во месец декември 2013 година, на веб страната на Европскиот суд за човекови права беа објавени новите услови за поднесување на апликација пред Европскиот суд за човекови права кои ќе се применуваат од 1 јануари 2014 година, со влегувањето во сила на новото Правило 47 од Деловникот на Судот. Станува збор за измена и дополнување на Деловникот, со цел да се зголеми ефикасноста на Судот и да се забрза испитувањето на апликациите. Промените првенствено се однесуваат на информациите и документите кои се доставуваат до Судот при поднесувањето на една апликација, со цел тој да може истата да ја испита што е можно поефективно. Во иднина, секоја апликација поднесена до Судот мора да биде комплетирана во целост и пропратена со копии на релевантните документи. Сите некомплетирани апликации ќе бидат отбиени од страна на Судот .

3. АНАЛИЗА НА ПРЕДМЕТИТЕ ПРОТИВ РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ПО КОИ ПОСТАПУВАЛ ЕСЧП

3.1. Анализа според засегнати процедурални области

Анализирајќи ја структурата на предметите против Република Македонија, кои се комуницирани до Владата на Република Македонија изминатите години (1997-2014), односно вкупно **681** жалби, од аспект на процедуралните области кои биле предмет на испитување за наводна повреда на ЕКЧП, укажуваат на тоа дека најголеми забелешки жалителите имаат на постапувањето на домашните судови

во граѓанските предмети особено во парничните постапки, меѓутоа значителен број укажува и на постоење на жалбени наводи по однос на кривичните и управните постапки.

3.2 Анализа на комуницираните предмети од ЕСЧП по однос на Република Македонија во текот на 2014 година

Во текот на 2013 година, Европскиот суд за човекови права до Владата на РМ комуницираше 56 предмети. Во дел од предметите апликантите се жалеа на повреда на правото на судење во разумен рок, за предмети кои со години биле во постапка пред домашните судови, и за кои ЕСЧП со досегашната судска пракса против Република Македонија, се констатирани како неразумни влијаат врз должината на постапката и претставуваат одговорност на државата. Поголемиот дел од нив беа решени по пат на пријателски спогодби, а некои со изјавување на еднострана декларација. Некои од нив се уште не се решени од страна на Судот.

Останатите предмети не се однесуваат само на повреда на правото на судење во разумен рок. Такви се 32 предмети кои се однесуваат на сериозни аспекти на Конвенцијата.

3.3 Анализа на одлуките донесени од ЕСЧП по однос на Република Македонија

Во текот на 2014 година Европскиот суд продолжи со својата зголемена ефикасност по однос на одлучување на предметите против Република Македонија и донесе пресуди или одлуки по 61 предмет против Република Македонија.

Како завршени предмети, за потребите на овој Извештај и преглед на работата на Владиниот агент и Бирото за застапување на Република Македонија пред ЕСЧП се сметаат предметите кои се затворени со одлука на ЕСЧП (пресуда, конечно одлука за недопуштеност, пријателска спогодба или било кој друг вид на одлука со која предметот се симнува од листата на предмети на Судот), од вкупниот број на предмети комуницирани до Владиниот агент, односно Владата на Република Македонија.

Од вкупно пресудените 61 предмет, 9 се пресуди на Судот, а останатите се одлуки. Притоа од 9 пресуди во 6 пресуди се констатирани повреди на правата загарантирани со Конвенцијата.

Од донесените 52 одлуки на ЕСЧП, со пријателски спогодби се завршени 23 предмети, 21 завршиле со унилатерална декларација, за 4 предмети има одлука за недопуштеност, а во 5 одлука дека предметот е тргнат од листата на предмети.

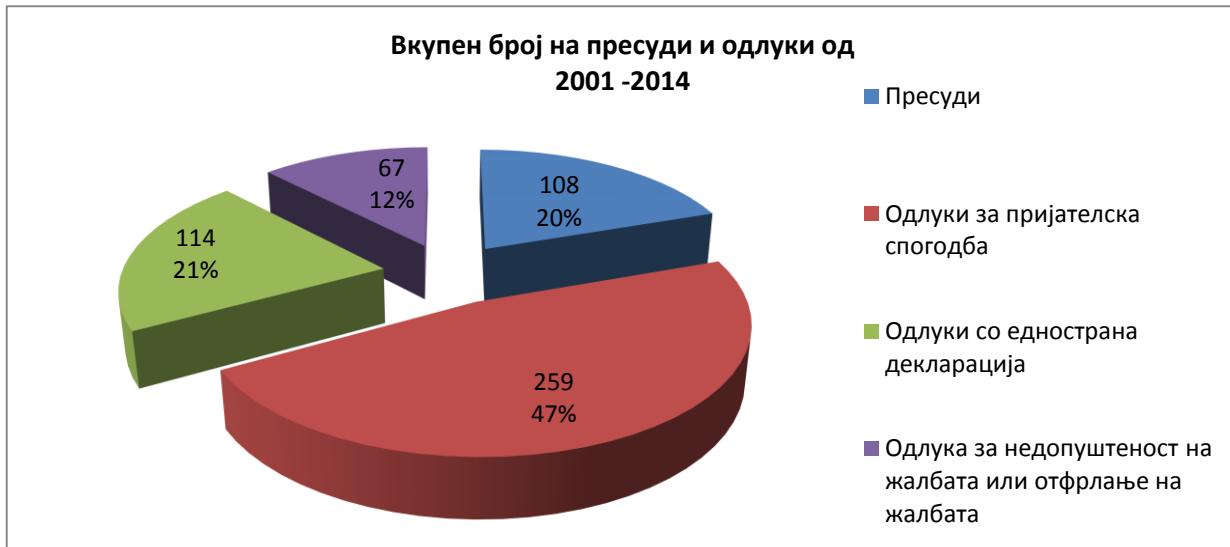
Графикон 5

Сумирајќи ги одлуките на ЕСЧП донесени по однос на Република Македонија сметано од 1998 година заклучно со 31/12/2014 година, состојбата е следна:

- 108 пресуди,
- 259 одлуки за пријателска спогодба,
- 114 одлуки со едностраница декларација на РМ (признавање на повреда), и
- 67 одлука за недопуштеност на жалбата или отфрлање на жалбата.

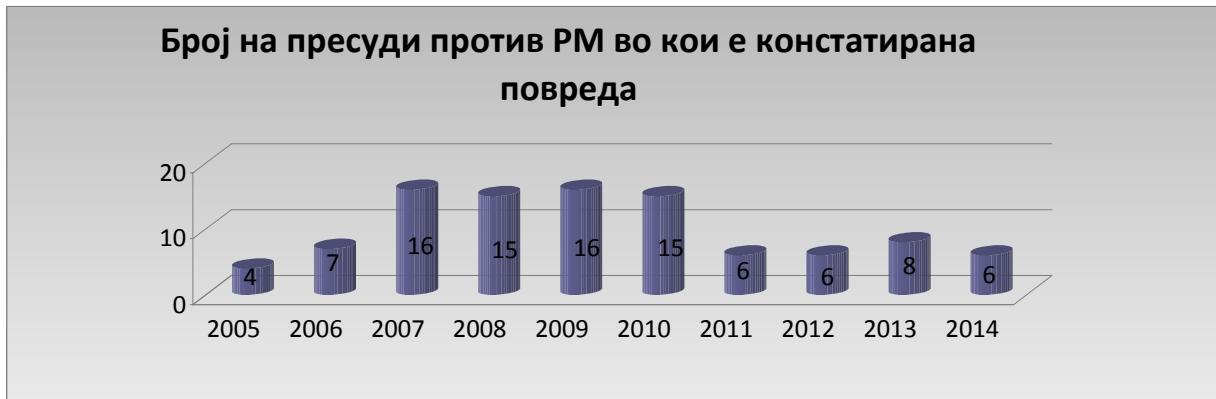
Графикон 6

Од вака прикажаните податоци јасно е дека голем дел од предметите (67%) завршиле со утврдени повреди на правата од Конвенцијата, или пак со одлуки на судот во кои се констатирало пријателско спогодување со странките (а во недостаток на аргументација за одбрана на државата). Со признание на државата дека правата биле повредени (еднострани декларации) завршиле 21% од предметите.

Во продолжение следува графички приказ на донесените пресуди на ЕСЧП, со констатирани повреди започнувајќи од 2005 година.

Графикон 7

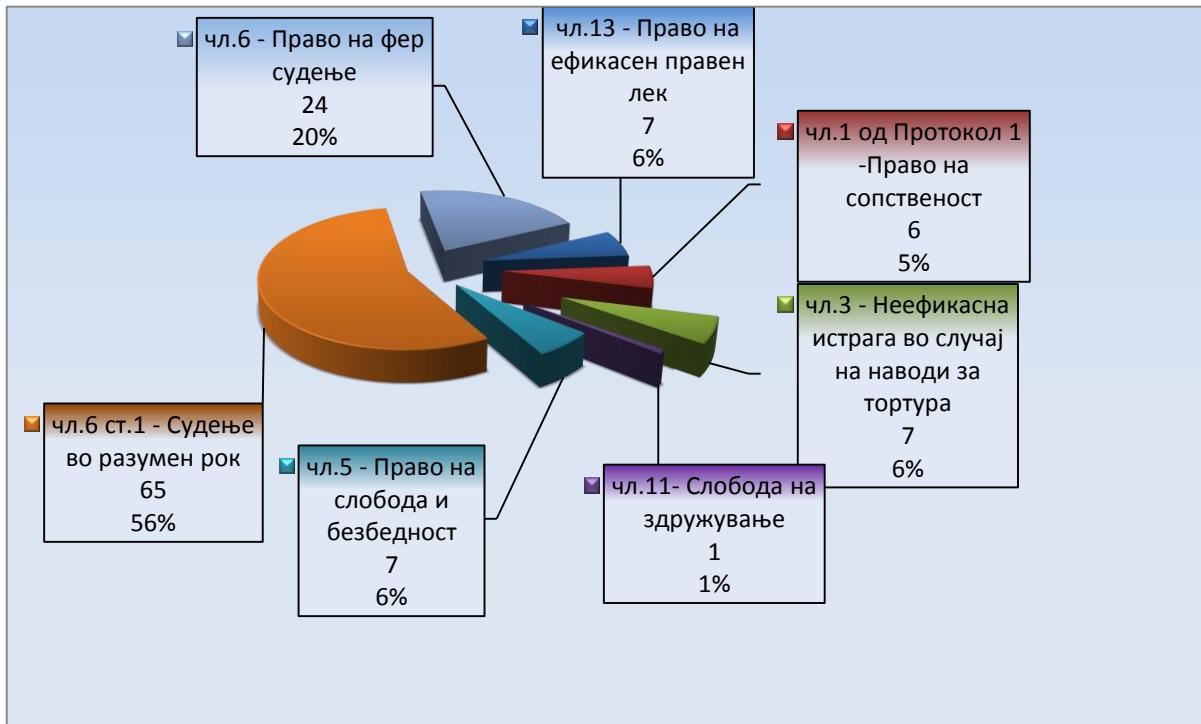

За сите донесени пресуди и одлуки, Владата на РМ е уредно и тековно известена со Информации на Владиниот агент во текот на 2014 година. Дополнително, за сите добиени пресуди и одлуки, а кои произлегуваат како последица од повреда на членот 6 од Конвенцијата, Владиниот агент го извести Судскиот совет на РМ за понатамошно постапување по предметите согласно нивните надлежности.

Анализирајќи ги пресудите на ЕСЧП, сосем е јасно дека доминираат пресудите кои се однесуваат на повреди на членот 6 односно на повреда на правото за правично судење. Имено во 1 пресуда е констатирана повреда на членот 6 од Конвенцијата од аспект на правото на правично судење, додека пак во 3 пресуди имаме повреда на членот 6 од аспект на судење во разумен рок. Во 1 пресуда констатирана е повреда на членот 5 од Конвенцијата. Исто така во една од пресудите констатирана е повреда на членот 1 од Протоколот 1 од Конвенцијата.

Во продолжение следува графички приказ на констатираните повреди по предмети против Република Македонија, сметано од 1999 заклучно со 2014 година:

Графикон 8 – Констатирани повреди по членови од Конвенцијата (1999-2014)

Од приказот погоре⁶, може да се забележи дека најголем број предмети - 65 односно 56% се однесуваат на повреда на членот 6 од аспект на правото на судење во разумен рок. Во однос на другите аспекти на членот 6 – правото на фер судење, констатирани се повреди во 24 предмети, т.е. 20%.

3.4. Спогодбено решени предмети и унилатерални декларации

3.4.1. Пријателски спогодби

Во 2014 година бројот на предмети против РМ кои завршија со пријателска спогодба согласно можностите што ги дава ЕКЧП⁷ изнесува 23.

⁶ Бројот на констатирани повреди дадени во графиконот број 8 се однесува на повреди констатирани по членови од Конвенцијата, а не се однесува на вкупен број пресуди донесени од страна на Европскиот суд за човекови права.

⁷ Член 38-Разгледување на предметот и постапка за пријателско порамнување

1. Кога Судот ќе прогласи некое барање за допуштенето, тој:

а.

б. ќе се стави на располагање на заинтересираните страни со цел да се обезбеди пријателско израмнување, базирано врз респектот за човековите права, како што е дефиниран со Конвенцијата и протоколите.

2. Постапката спроведена согласно ставот 1.б ќе биде доверлива.

Член 39-Постигнато пријателско порамнување

„Кога пријателското порамнување е постигнато, Судот ќе го избрише предметот од својот список, преку донесување на одлука“.

Важно е да се спомене дека како и низ изминатите години така и во 2014 година, ЕСЧП е оној кој ја иницираше постапката за спогодбено решавање на предметите. Имено, судот на двете засегнати страни во случајот уште на самиот почеток на постапката за предметите кои се однесуваа на повреда на правото на судење во разумен рок, излезе со понуди за пријателско спогодување. Притоа со потпишувањето на изјавата, страните се обврзуваат:

- а) Владата: дека ќе ја исплати наведената парична сума на жалителот на име пријателска спогодба,
- б) жалителот: дека од своја страна ќе се откаже од било какви барања кон Република Македонија по однос на било кои факти - предмет на жалбата, и прифаќа дека ваквата спогодба претставува конечно решавање на спорот.

ЕСЧП покрај тоа што ја иницираше постапката за разрешување на предметите на овој начин, едновремено ја утврдуваше и предлог сумата за спогодбата која се движеше во рамки од 850 до 5000 Евра по жалител. Бројноста на жалителите пред ЕСЧП кои ја спореа бавноста на домашните судски постапки, и со кои е постигната пријателска спогодба, доведе до тоа да по овој основ буџетот на РМ биде оптоварен за 231,720 Евра, кои се исплаќаа сукцесивно (во зависност од датумот на донесената одлука на ЕСЧП) како во 2014 така и во првиот квартал на 2015 година.

Според анализите на Бирото за застапување на РМ пред ЕСЧП, утврдените суми соодветствуваат на компаративната практика во досегашните пресуди кои се однесуваат на Република Македонија, каде во основа се земаат во предвид времетраењето на постапувањето пред домашните судови, сложеноста на случајот и засегнатиот интерес на жалителот во предметната постапка.

Тргнувајќи од нагорниот тренд во користењето на пријателското спогодување за разрешување на предметите против РМ пред ЕСЧП, важно е да се потенцира дека општиот аргумент кој оди во полза на ваквиот начин на разрешување на предметите е дека, конечноата одлука на судот, во овие случаи, е одлука со која предметот се симнува од листата на предмети на судот, при што не се констатира повреда на правата од Конвенцијата од страна на државата. Ова особено во ситуации, каде се работи за повеќегодишни постапувања од страна на националните судови, или за постапувања каде предметот е неколкукратно враќан од страна на повисоките судови, без истите мериторно да одлучат, или во случаи кога судовите очигледно неосновано ја одолжувале постапката⁸.

⁸ За сите предмети со ваква иницијатива од страна на Судот, Владиниот агент по извршените анализи на судските постапки од жалбите, редовно ја известуваше Владата, едновремено изнесувајќи ги своите аргументи во правец на прифаќањето на ваквите спогодби. Освен специфичите кои се карактеристични од случај во случај, а за кои Агентот исто така се произнесуваше

3.4.2 Еднострани декларации

Во случаите во кои жалителите ја одбile предлог-пријателската спогодба Владиниот агент, користејќи ја претходно востановената пракса на Европскиот суд, по пат на еднострана декларација, во име на Владата ја признава повредата на правото на судење во разумен рок, и понудува одредена сума како компензација за жалителот. Оттука, ценејќи дека повеќе не постојат причини да се продолжи со жалбата, а врз основа на член 37 став 1 точка в од Европската конвенција, Владата му предлага на судот да го одбие понатамошното разгледување на жалбите.

При изјавувањето на овој вид на декларации, износот на претходно понудената сума за пријателската спогодба (а врз основа на овластување на Владата) се намалува за 10% (за едностраниците декларации изјавени по 1 Септември 2012 година), ценејќи дека тоа е нужно со оглед на признанието за сторената повреда на правата на жалителот, кое се изјавува од страна на Владата. Во текон на 2014 година Владата изјавила 21 еднострани декларации за кои биле исплатени 101,942 Евра.

4. АНАЛИЗА НА ДОСУДЕНИТЕ ПРАВИЧНИ НАДОМЕСТИ ОД СТРАНА НА ЕСЧП ПО ОДНОС НА РМ

Перцепцијата на македонските граѓани за Европскиот суд како за четврта инстанца е особено видлива во делот на побарувањето за правична отштета, кое жалителите го истакнуваат со самото поднесување на жалба пред Европскиот суд, или пак во засебните барања за материјална и/или нематеријална штета, како и трошоци во постапката.

Во најголем дел од случаите жалителите од Европскиот суд бараат да пресуди како финансиска отштета износ кој соодветствува на сумите за кои тие сметаат дека им биле ускратени во текот на постапката пред домашните судови, односно имотните барања предјавени во домашните постапки.

Сепак, Европскиот суд никогаш не се впушта во преоценување на мериторноста на одлуките на органи/судови, туку секогаш се задржува само на утврдување на фактот: **дали во постапките е повредено одредено право согласно одредбите на Конвенцијата**. Оттука, евентуалната сума што судот ќе ја одреди како надомест за правична отштета, секогаш ќе се однесува на правичен надомест заради повредување на правата на жалителите од Конвенцијата, а не за нивна отштета како исходот од домашните постапки.

Впрочем, и согласно праксата на Европскиот суд, целта на институтот правична отштета, така како што е дефиниран и разработен според членот 41 од Конвенцијата⁹, не е збогатување на жалителите кои ќе го добијат спорот против

државата, туку неговата улога е да ги направи стандардите во областа на човековите права јавни и обврзувачки. Со други зборови, овие стандарди не се неизбежно и исклучиво врзани со лукративниот аспект од жалбата пред Европскиот суд – напротив, овој рестриктивен пристап супстанцијелно ги намалува истите. Практично, целта на механизмот на Европската конвенција е субсидијарен, односно правата е потребно да бидат првенствено заштитени во домашниот правен систем.

Износот со кој беше оптеретен Буџетот на РМ во 2014 година изнесува 390.112 Евра.

Следува табеларен приказ на целокупниот одлив на средства по основ на одлуки и пресуди на ЕСЧП од моментот на задолжувања за државата да исплаќа парични надомести - 2002 година, заклучно со 2014 година.

Табела 3- Исплатени средства по Одлуки и Пресуди на ЕСЧП

Години	2002	2003 - 2005	2006- 2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Вкупно (по тип на одлука)
<i>Износи во Евра</i>											
ОДЛУКИ (Судење во разумен рок)	77.000		30370	150.040	96.226	578.800	186.773	246.210	414.737	312.062	1.990.276
ОДЛУКИ (по други членови од ЕКЧП)		0				30.000		2.200	30.018	21600	83,782
ПРЕСУДИ за разумен рок и др. права од ЕКЧП	0		14,396	22.635	23.370	29.225	11.864	91.420	37..540	56,450	286.900
Вкупно (по години)	77.000	0	44.766	172.675	119.596	638.025	198.637	339.830	482..295	390,112	

Анализирајќи ги податоците прикажани во табелата и графиконот, видно е дека Република Македонија за 2014, по основ на пресуди и одлуки на ЕСЧП, имала обврска да исплати 390.112 Евра.

⁹ Кога Судот ќе оцени дека постои повреда на Конвенцијата или на протоколите, и доколку внатрешното право на засегнатата Висока договорна страна овозможува само делумна репарација на штетата, тогаш доколку е тоа неопходно, Судот ќе му додели правична отштета на оштетениот.

6.2. Останати активности на Бирото

Во текот на 2014 година Бирото, покрај својата основна обврска на застапување на државата пред ЕСЧП, беше инволвирано во поголем број други активности во насока на подигнување на свеста кај сите релевантни домашни актери во однос на значењето на Конвенцијата и одлуките на ЕСЧП врз домашното правораздавање и владеењето на правото. Во таа насока, Бирото изврши превод и дисеминација на сите пресуди донесени од страна на ЕСЧП против Република Македонија до надлежните органи за нивно запознавање.

Понатаму, а во насока на конзистентна примена на новиот Закон за граѓанска одговорност за клевета и навреда во согласност со принципите на ЕСЧП пред сите судски инстанци во РМ, Бирото изврши превод на македонски јазик на дополнителни 15 релевантни пресуди на ЕСЧП кои се однесуваат на членот 10 од Конвенцијата. Најголем дел од пресудите се донесени од страна на Големиот судски совет на ЕСЧП и третираат области кои наоѓаат примена пред домашните судови.

Во соработка со ACJO, Владиниот агент и претставници од Бирото учествуваа како предавачи на 7 обуки на судии и обвинители од сите инстанци во врска со правата кои произлегуваат од членовите 5, 6, 7 и 10 од Конвенцијата. Дел од обуките беа организирани како резултат на редовниот план за обука на ACJO, но дел беа организирани како еден вид општи мерки во насока на извршување на пресудите донесени против РМ а во кои како проблем се јавува примената на домашните закони, односно запознавање на судиите со констатираните повреди од страна на Судот во Стразбур во конкретни предмети, со цел да се избегнат во иднина исти или слични повреди.

Во соработка со АИРЕ Центарот со седиште во Лондон, а поддржано од страна на министерството за надворешни работи на Обединетото Кралство, Бирото како клучен партнери, успешно имплементира регионален проект во кој е вклучена и Република Македонија и се однесува на изготвување на мини-худок база на сите досега преведени пресуди на македонски, српски, хрватски, босански и албански јазик. Проектот овозможува целосен и неограничен пристап до повеќе од 1.200 преведени пресуди од судот во Стразбур на петте јазици. Базата беше промовирана на 14 јули 2014 година во просториите на Академијата. Истата може да се најде на следнава адреса: www.ehrdatabase.org

Од страна на Министерот за правда, Владиниот агент беше назначен како член на групата која работи на измени и дополнување на ЗКП, со цел да се ремедираат досегашните законски решенија кои беа причина за констатирани повреди на Конвенцијата во кривичната свера, особено во делот на притворот. За таа цел Бирото изготви Анализа на домашните прописи во врска со членот 5 од Конвенцијата. Владата на својата седница одржана во Октомври 2014 година, ја усвои Анализата и ја достави до комисијата која работи на измените на ЗКП за

понатамошно преточување во законски решенија. Се очекува измените да бидат донесени во текот на 2015 година.

Во јуни и септември владиниот агент зеде учество на редовните сесии на Комитетот на Министри на кои се разгледува извршувањето на пресудите по предметите донесени од страна на ЕСЧП. Во септември, Владиниот агент исто така зеде учество на редовниот состанок на Владините агенти на државите членки на Советот на Европа што се оддржа во Стразбур.

Во септември беше остварена средба со претседателот на ЕСЧП, г-дин Дин Шпилман, кој претстојуваше во Република Македонија на покана на Уставниот суд на РМ.

Владиниот агент учествуваше во работата на Меѓуресорската комисија за извршување на одлуките на ЕСЧП, која оддржа два состанока во август и октомври. На состаноците беа разгледани мерки во врска со извршување на повеќе пресуди донесени против Република Македонија.

Со оглед на фактот дека еден од предложените Амандмани на Уставот на РМ се однесуваше директно на полето на кое работи Бирото за застапување, Владиниот агент беше повикан и зеде учество на повеќе јавни дебати организирани од разни институции и невладини организации. Па така, Владиниот агент учествуваше на дебатите организирани од страна на Собранието на РМ, МАНУ, Факултетот за безбедност, Македонскиот центар за европско образование и Институтот отворено општество-Македонија, а во врска со воведувањето на уставната тужба како посебен правен лек во државата.

Владиниот агент, заедно со соработниците од Бирото, ја подготви програмата за континуирана обука на судиите и обвиителите во делот на човековите права и Конвенцијата за период 2015-1017 година, како и ги подготви прашањата за кандидатите кои ја завршуваат почетната обука на Академијата и оние кандидати кои се пријавуваат за упис на Академијата. Дополнително, во текот на месец јули и август беа организирани обуки и предавања за кандидатите од почетна обука во врска со праксата на ЕСЧП и примената на Конвенцијата.

Во февруари, октомври, ноември и декември беа организирани четири тркалезни маси од страна на МАНУ, Народниот правоборник и Правниот факултет при УКИМ, во врска со човековите права и слободи, говорот на омраза, и извршувањето на пресудите од ЕСЧП, на кои Владиниот агент зеде учество со свое излагање.